

**Uchwała komisji habilitacyjnej
powołanej w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego
w sprawie nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk teologicznych, w dyscyplinie nauki biblijne
ks. dr. Arnoldowi Zawadzkiemu**

Komisja habilitacyjna, działając na podstawie art. 221 ust. 9 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1669 z późn. zm.) oraz § 17 uchwały Senatu KUL z dnia 30.09.2021 (Monitor KUL, poz. 474/2021) w sprawie *Zasad nadawania stopni naukowych na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie*, po zapoznaniu się z dokumentacją wniosku, recenzjami i opiniami pozostałych członków komisji, przeprowadziła kolokwium habilitacyjne i podjęła uchwałę wyrażającą pozytywną opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych, w dyscyplinie nauki biblijne, ks. dr. Arnoldowi Zawadzkiemu.

Przewodniczący komisji habilitacyjnej:

Ks. prof. dr hab. Janusz Kręciłło MS

Lublin, 30.01.2024 r.

Uzasadnienie do uchwały:

- a) Komisja habilitacyjna, po zapoznaniu się z recenzjami sformułowanymi przez recenzentów i opiniami przedstawionymi przez pozostałych członków komisji, uznała, że cykl artykułów, zatytułowany „Żydzi w poszukiwaniu własnej tożsamości w dobie wielkich przemian społeczno-religijnych w latach 530-440 przed Chr. na podstawie tekstów prorockich Deutero-Izajasza, Malachiasza i Trito-Izajasza (Iz 55,1-5; MI 3,1-5; MI 2,1-9; Iz 56-57)” przedstawiony jako osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.) oraz pozostałe publikacje: dwie monografie, jedna monografia zbiorowa pod redakcją Habilitanta, trzynaście recenzowanych artykułów naukowych, jeden rozdział w monografii zbiorowej oraz dziewięć haseł w *Encyklopedii Katolickiej* wraz z dotychczasową działalnością badawczą, dydaktyczną i organizacyjną, stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny nauk biblijnych.
- b) Podstawowym osiągnięciem naukowym jest cykl pięciu recenzowanych artykułów badawczych, zatytułowany „Żydzi w poszukiwaniu własnej tożsamości w dobie wielkich przemian społeczno-religijnych w latach 530-440 przed Chr. na podstawie tekstów prorockich Deutero-Izajasza, Malachiasza i Trito-Izajasza (Iz 55,1-5; MI 3,1-5; MI 2,1-9; Iz 56-57)”, który spełnia wymóg osiągnięcia naukowego w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.). Na cykl ten składają się następujące publikacje: (1) „Nowe tłumaczenie i interpretacja Iz 55,3-5. Studium egzegetyczno-historyczne”, *The Biblical Annals* 7/1 (2017) 49-85. (2) „Mesjaństwo w MI 3,1-5 i jego deuteronomiczna korekta — studium egzegetyczno-historyczne”, *The Biblical Annals* 5 (2015) 375-403. (3) „Jahwe – „szybki świadek” w MI 3,5b na tle literatury międzytestamentalnej i rabinicznej“, w: *The Biblical Annals* 6/3 (2016) 325-356. (4) „«Wysmaruję wam twarze gnojówką» (MI 2,3b). Mowa Boga do kapłanów (MI 2,1-9) jako manifest reformy Nehemiasza. Kryzys kapłaństwa i degradacja lewitów w pierwszej połowie V wieku przed Chr.”, *The Biblical Annals* 13/1 (2023) 37-81. (5) „«Sprawiedliwy ginie, a nikt się tym ni przyjmuje» (Iz 57,1a) — obraz judejskiej elity w inwektywach Trito-Izajasza (Iz 56-57). Kryzys przywództwa w prowincji Jehud w połowie V wieku przed Chr.”, *The Biblical Annals* 13/2 (2023) 251-295. Pod względem merytorycznym publikacje powyższe (łącznie ok. 180 s., w tym obszerny artykuł mający 44 s.) zasługuje na duże uznanie. Teksty te ukazały się najbardziej prestiżowym rodzimym czasopiśmie biblijnym (obecnie 200 pkt. na liście ministerialnej), znanym ze swej rygorystycznej polityki recenzyjnej. Habilitant dogłębnie przebadał wybrane teksty prorockie pod względem filologicznym (morfologicznym i składniowym), co zaowocowało nowymi tłumaczeniami tychże tekstów. Ks. Zawadzki ukazał, że w kontekście powrotu Żydów z wygnania babilońskiego do ojczyzny zrodziła się konieczność budowy nie tylko nowych zrębów państwowości (prowincja perska Jehud), ale i nowego projektu tożsamościowego. Prorok Dtr-Iz ukazał zatem naród żydowski jako nowego Dawida, prawodawcę i świadka wobec narodów świata, który jako Boża mądrość nawołuje od nawrócenia. Budowa projektu tożsamościowego Izraela jest kontynuowana, jak wykazuje ks. Zawadzki, w pismach kolejnych proroków, tj. Aggeusza, Zachariasza oraz Malachiasza i jego deuteronomicznego redaktora. U tego ostatniego, mimo braku perspektywy uniwersalistycznej (z racji wewnętrznego kryzysu w Jehud), podstawą projektu tożsamościowego jest przymierze synajskie, centralizująca rola Świątyni Jerozolimskiej, odnowienie instytucji kapłaństwa oraz moralność życia społecznego.

Na kolejnym etapie dziejowym, środowisko proroka Trito-Iz wspiera reformatorskie działania Nehemiasza. Przedmiotem badań Habilitanta jest zatem okres 70-80 lat na przełomie VI i V w. przed Chr., okres żywiołowego procesu odbudowy świątyni i struktur państwowych perskiej prowincji żydowskiej Jehud.

- c) Pozostały dorobek pisarski Habilitanta stanowią dwie monografie, jedna monografia zbiorowa pod jego redakcją, 13 artykułów naukowych, jeden rozdział w monografii zbiorowej, jedno sprawozdanie z sympozjum krajowego, 9 haseł w *Encyklopedii Katolickiej* oraz jedno w *Nowym słowniku teologii biblijnej*, 7 skryptów dydaktycznych w jęz. polskim i 1 w jęz. włoskim. Jest dorobek pozwalający pozytywnie zakwalifikować ks. Zawadzkiego jako kandydata do stopnia doktora habilitowanego.

Zdecydowanie dominującym nurtem badawczym jest egzegeza pism prorockich. Zainteresowanie *Corpus Propheticum* ma swe źródło już w rozprawie doktorskiej na Biblicum, która dotyczyła wpływu Księgi Ozeasza na Księgę Jeremiasza (owocem jest dogłębnie przepracowana po doktoracie monografia opublikowana w 2010 r.: *Il peccato di Gabaa*, Studia Biblica Lublinensia VIII, Lublin: Wydawnictwo KUL). Kolejne publikacje dotyczą zasadniczo Księgi Malachiasza oraz Deutero- i Trito-Izajasza, a zatem proroków z końca VI i pierwszej połowy V w. przed Chr. (Jeden artykuł z 2019 r. dotyczy Ozeasza z VIII w.). W badaniach ks. Zawadzki koncentruje się na specyfice używanego w tych pismach języka hebrajskiego, retorycznym obrazowaniu oraz kontekście historycznym. W wielu przypadkach Habilitant zaproponował nowe tłumaczenia badanych tekstów, większą precyzję w ustalaniu znaczeń poszczególnych słów i wyrażeń językowych (np. nowe znaczenie czasownika עָבַר w Oz 10,11c). Ks. Zawadzki skupił się także na pogłębieniu wiedzy na temat środowiska kulturowego i historycznego perskiej prowincji Jehud na przełomie VI i V w. Ostatecznie zainteresowania te doprowadziły go do twórczych poszukiwań dotyczących osoby judejskiego reformatora Nehemiasza z V w. Jego osoba i działalność, w świetle badań Habilitanta, wydają się być o wiele bardziej skomplikowane, niż proponuje to dostępna obecnie literatura.

Drugim nurtem badawczym jest filologia hebrajska. Zainteresowanie tymże językiem ma swój praktyczny wyraz w postaci zajęć dydaktycznych ze składni hebrajskiej z doktorantami Instytutu Nauk Biblijnych KUL. Przygotowany w 2015 r. skrypt jest ceniony przez doktorantów.

Trzecim nurtem są przypowieści Jezusa w NT (dwa obszernie 40-stronicowe artykuły). Wiedza filologiczna z zakresu języka hebrajskiego i greckiego pozwoliły na dokonanie hipotetycznej retrowersji Jezusowych przypowieści z jęz. greckiego na jęz. hebrajski i jęz. aramejski, dzięki czemu można odkryć znaczenia, które w wersji greckiej mogą pozostać niezauważone.

Czwartym nurtem badań jest teologia biblijna oraz hermeneutyka. Zainteresowanie tymi polami badawczymi wynika z prowadzonych zajęć dydaktycznych w tych materiach. W ramach pracy na seminarium z magistrantami, ks. Zawadzki poruszał różne tematy ze ST i NT (problem wiary Hioba, podejście pierwotnego Kościoła do świata pogańskiego, problem kapłaństwa służebnego w listach proto-paulińskich, wpływ chrześcijaństwa na poezję Zbigniewa Herberta, wpływ nowego historycyzmu na współczesną egzegezę, motyw dnia Pańskiego w Księdze Sofoniasza), które zaowocowały publikacją sześciu artykułów.

- d) Habilitant odznacza się też aktywnością dydaktyczną i organizacyjną. Od 01.10.2010 r. do 01.10.2012 r. był on zatrudniony na stanowisku asystenta w Katedrze Egzegezy

Pism Prorockich ST Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, a od 1.10.2012 r. do dziś pracuje jako adiunkt w Katedrze Egzegezy Ksiąg Historycznych, Prorockich i Sapiencjalnych ST. Od 2010 r. do dzisiaj ks. Zawadzki jest wykładowcą w Wyższym Seminarium Duchownym w Łodzi oraz w Instytucie Teologicznym w Łodzi (obie uczelnie afiliowane są do AKW w Warszawie, wcześniej do UKSW). Od 1.10.2017 r. do dzisiaj jest także wykładowcą w Wyższym Seminarium Duchownym oo. Franciszkanów Konwentualnych w Łodzi-Łagiewnikach (afiliowanym do UKSW).

W ramach współpracy międzynarodowej, w 2019 roku ks. Zawadzki prowadził semestralny wykład (30 godzin) dla doktorantów na Papieskim Uniwersytecie Urbaniana w Rzymie: „I profeti come mediatori dell'alleanza”. Była to okazja, by na podstawie wybranych tekstów, mógł przedstawić syntezę swych badań nad prorokami w kluczu teologii przymierza. Z racji tych wykładów powstał również skrypt dydaktyczny w języku włoskim.

Jednym z wymiarów jego działalności naukowej był czynny udział w sesjach oraz konferencjach naukowych zarówno krajowych (9 razy, jedną z nich organizował), jak i międzynarodowych (4 razy, dwie z nich organizował). Wygłosił 6 referatów na krajowych konferencjach naukowych oraz 7 wykładów w ramach Ekumenicznej Szkoły Biblijnej w Łodzi (2020-2023). Od 2016 r. ks. Zawadzki jest członkiem redakcji naukowej Biblii Tysiąclecia, odpowiedzialnym, wraz ks. prof. Waldemarem Chrostowskim, za zespół redakcyjny pracujący nad Starym Testamentem. Jest ona odpowiedzialna za przygotowanie jest szóstego wydania. Od 2023 r. Habilitant pełni rolę zastępcy redaktora naczelnego w prestiżowym kwartalniku *The Biblical Annals*. Od 2014 r. pełnił tam rolę redaktora odpowiedzialnego za dział ST. Jest to jedyne czasopismo teologiczne w Polsce, które jest obecne zarówno w bazie Web of Science, jak i Scopus. Habilitant jest także redaktorem działu ST w kwartalniku *Łódzkie Studia Teologiczne*. Ks. Zawadzki jest także autorem 7 skryptów dydaktycznych (dwa dla doktorantów KUL), promotorem 22 prac magisterskich (UKSW, AKW), 29 prac dyplomowych (AKW 2017-2022) oraz promotorem pomocniczym dwóch doktorantów teologii biblijnej KUL.

Przewodniczący komisji habilitacyjnej:

Sekretarz komisji habilitacyjnej:

Lublin, 30.01.2024 r.